

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap

2UVÄ02 UVK-kurs: Skolväsendets historia, värdegrund och samhälleliga villkor för ämneslärare - inr mot arbete i gymnasieskolan, 7,5 högskolepoäng

School system, history, fundamental values and social conditions - for subject teachers to upper secondary school, 7.5 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Nämnden för grundnivå och avancerad nivå inom nämnden för utbildningsvetenskap 2012-03-29

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2012

Förkunskaper

Ämnesstudier inom ämneslärarprogrammet omfattande 1–30 hp samt 31–60 hp eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- översiktligt redogöra för det svenska skolväsendets tillkomst och utveckling samt för de samhälleliga förutsättningarna för denna process;
- kritiskt granska skolväsendets politiska och professionella styrning ur ett nutida och historiskt perspektiv i relation till relevanta samhällsförändringar;
- med utgångspunkt i dagens läraruppdrag problematisera föränderligheten i lärarrollens olika skepnader, till exempel avseende lärarens relation till elever och vårdnadshavare, bland annat vad gäller status och genuskodning;
- utifrån ett historiskt och nutida perspektiv professionellt förhålla sig till skolans värdegrund, såsom demokrati, mänskliga rättigheter, hållbar utveckling, jämställdhet och mångfald;
- baserat på grundläggande historisk, samhällelig, pedagogisk och etisk analys i tal och skrift diskutera nutida debatter kring läraruppdraget, skolväsendets organisering och styrning;
- analysera relationen mellan ämnesdidaktiska kunskaper och erfarenheter, olika

Innehåll

Kursen behandlar skolväsendets tillkomst och utveckling i relation till relevanta samhällsförändringar. I kursen förankras de studerandes ämnesdidaktiska kunskaper i utbildningsvetenskapliga perspektiv. Därigenom läggs en grund för ett professionellt förhållningssätt genom att de studerande utvecklar kunskaper och kompetenser som stärker förmågan att reflektera och handla på adekvata sätt i relation till lärares uppdrag och elevers lärande.

Kursen belyser dagens skola och lärarrollen utifrån ett historiskt perspektiv där skolans dubbla roll som utbildare och fostrare av samhällsmedborgare diskuteras och problematiseras. Utifrån grundläggande demokratiteori läggs särskild vikt vid hur skolans demokratiuppdrag kan förverkligas i undervisningen samt villkoren för skolans politiska och professionella styrning. De studerande tränas i en kritisk analys av skolans värdegrund utifrån de utmaningar som uppstår i mötet med samhällets föränderliga villkor.

Kursen tar upp frågor som rör integrering och differentiering inom skola och undervisning. Skolans roll i samhället och lärarens yrkesroll studeras härigenom både ur ett förändringsperspektiv och med utgångspunkt i vad som är utbildningens demokratiska uppdrag, inbegripet värnandet om de mänskliga rättigheterna, värdegrundsfrågor och skolväsendets bidrag till kunskaper om ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Särskilt intresse visas relationen mellan lärare, vårdnadshavare och elever där frågor om klass, etnicitet och kön belyses ur ett historiskt perspektiv. Kursen behandlar hur de institutionella sammanhangen påverkar organiseringen av utbildning, men även hur dessa sammanhang påverkar verksamheten på ett mer vardagligt plan i form av en socialt definierad verksamhet med rutiner, regler, traditioner och perspektiv.

Undervisningsformer

Undervisningen sker genom föreläsningar och seminarier varav de senare är obligatoriska.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom skriftliga uppgifter och aktivt seminariedeltagande. Oavsett examinationsformer är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts.

För godkänt resultat ska lärandemålen vara uppnådda.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studenter som gått kursen. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Kurslitteratur och övriga läromedel

För all litteratur gäller senaste upplagan.

Abrahamsson, Bengt (1973). Utbildningsfunktioner. *Sociologisk forskning*, nr 4, s 3-17.

Biesta J.J., Gert (2011). *God utbildning i mätningens tidevarv*. Stockholm: Liber AB. Kap 1, 2 och 3. (56 s).

Broady, Donald (2007). Den dolda läroplanen. *Kritisk utbildningstidskrift (KRUT)* Nr 127 (3/2007) (105 s).

Colnerud, Gunnel (2004). "Värdegrund som pedagogisk praktik och forskningsdiskurs".

Pedagogisk forskning i Sverige. Årg 9, nr 2, s 81-98.

Dewey, John (2003). Demokrati och skola som organisation. I *Individ, skola och samhälle*. Stockholm: Natur & Kultur, (20 s).

Florin, Christina, "Bitter rot eller ljuft frukt?": om kön, utbildning och modernitet" i *Historien, barnen och barndomarna: vad är problemet?: en vänbok till Bengt Sandin*. s 101-124, Linköping, senaste upplagan, (24 s).

Hargreaves, Andy (2000). Four Ages of Professionalism and Professional Learning. *Teachers and teaching: theory and practice*, Vol 6 No 2, 2000, (25 s).

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes. *Utbildningshistoria - en introduktion*. Studentlitteratur, valda delar (300 s).

Lindensjö, Bo (1999). Demokrati. Ur SOU 1999:77. *Demokrati och medborgarskap. Demokratiutredningens forskarvolym II*: Stockholm: Fakta info direkt, (s 11-34).

Myndigheten för skolutveckling (2005). *Lärande om hållbar utveckling*. Stockholm: Liber Kan hämtas från www.skolverket.se (21 s).

Nilsson, Anders (2003). Tillväxt, sortering och fördelning. Utbildningspolitikens dilemma. Ur Selander, Staffan (Red.) (2003) *Kobran, nallen och majjen. Traditioner och förnyelse i svensk skola och skolforskning*. Myndigheten för skolutveckling. Stockholm: Liber, (s 319-330).

Orlenius, Kennert & Bigsten, Airi (2008). *Den värdefulla praktiken: Yrkesetik i pedagogers vardag*. Stockholm: Liber, (157 s).

Sandin, Bengt. "Skolan, barnen och samhället i ett historiskt perspektiv" Ur Selander, Staffan (Red.) (2003) *Kobran, nallen och majjen. Traditioner och förnyelse i svensk skola och skolforskning*. Myndigheten för skolutveckling. Stockholm: Liber, (s 55-69).

Skolverket (2011). *Skolan och medborgarskapandets. En kunskapsöversikt*. Stockholm: Fritzes, (165 s).

Säfström, Carl Anders (2002). Den demokratiska medborgaren går i skolan. *Framtider*, nr 3/2002. Institutet för framtidsstudier, (s 10-15).

Artiklar om ca 200 sidor tillkommer.

Referenslitteratur
Aktuella styrdokument